

Ἀττικόκλιτα

Μερικά ουσιαστικά τῆς Β' κλίσεως λήγουν ὄχι σέ -ος -ον, ἀλλά σέ -ως -ων μέ ω. Αὐτά, ἐπειδή τά χρησιμοποιοῦσαν κυρίως ὅσοι μιλοῦσαν τήν Ἀττική διάλεκτο, λέγονται **ἀττικόκλιτα** καί ἡ κλίση τους λέγεται **ἀττική δευτέρα κλίση**.

Τέτοια εἶναι π.χ. ὁ λεώς (= λαός), ὁ νεώς (= ναός), ὁ πρόνεως (= πρόναος), ὁ Ἄθως, ἡ ἄλως (= τό ἄλώνι), ἡ ἔως (= ἡ αὐγή), ἡ Κέως (= ἡ Κῶς), τό ἀνώγεων (= τό ἀνώγι), ἡ ἀπόκρεως (= ἡ ἀποκριά).

Σήμερα δέν χρησιμοποιοῦνται μέ τήν μορφή αὐτή· τά βλέπουμε μόνο κυρίως σέ σύνθετες λέξεις, π.χ. λεωφορεῖο, λεωφορειοῦχος, λεωφορειόδρομος, λεωφόρος, νεωκόρος, ἑσφόρος (= τό ἄστρο τῆς αὐγῆς, ὁ Αὐγερινός πού φέρνει τήν αὐγή) κ.ἄ.

Ἀπό τά ἀττικόκλιτα διατηρήθηκαν σέ ἡμᾶς μερικά ὅπως: ὁ αἰγώκερως, ὁ ρινόκερως, ὁ Ἄθως, ὁ Μίνως, τό Αἰγάλεων. Τά ἄλλα ἔγιναν ὁμαλά τῆς β' κλίσεως σέ -ος, ὅπως λαός, ναός, τό ἀνώγειον κατά τό ἰσόγειον.

Γενικά περί ἐπιθέτων

Ἐπίθετα λέγονται οἱ λέξεις πού φανερώνουν ποιότητα ἢ ἰδιότητα τοῦ οὐσιαστικοῦ πού προσδιορίζουν, π.χ. λευκός ἄρτος, ὠραία πόλις, ψυχρόν ὕδωρ,
πυκνός καπνός, πυκνή ὁμίχλη, πυκνόν δάσος,
εὐθύς χαρακτήρ, εὐθεῖα ὁδός, βαρύ ὄπλον.

Τά ἐπίθετα διακρίνονται σέ:

α) **Τριγενῆ καί τρικατάληκτα**, ὅσα ἔχουν τρία γένη (ἄρσεν., θηλ. οὐδ.) καί τρεῖς καταλήξεις, ἰδιαίτερη γιά κάθε γένος,

π.χ. ὁ ἀδίκος πλοῦτος, ἡ ἀδικη ἀπόφασις, τό ἀδικον ἀποτέλεσμα.

β) **Τριγενῆ καί δικατάληκτα**, ὅσα ἔχουν τρία γένη καί δύο καταλήξεις, δηλ. μία κατάληξη γιά τό ἄρσεν. καί θηλ. γένος καί ἄλλη γιά τό οὐδέτερο,

π.χ. ὁ ἔνδοξος θάνατος, ἡ ἔνδοξος νίκη, τό ἔνδοξον παρελθόν,
ὁ σώφρων ἀνὴρ, ἡ σώφρων γυνή, τό σῶφρον τέκνον.

γ) **Διγενῆ καί μονοκατάληκτα**, ὅσα ἔχουν δύο γένη (ἄρσεν. καί θηλυκό) καί μία κατάληξη κοινή καί γιά τά δύο,

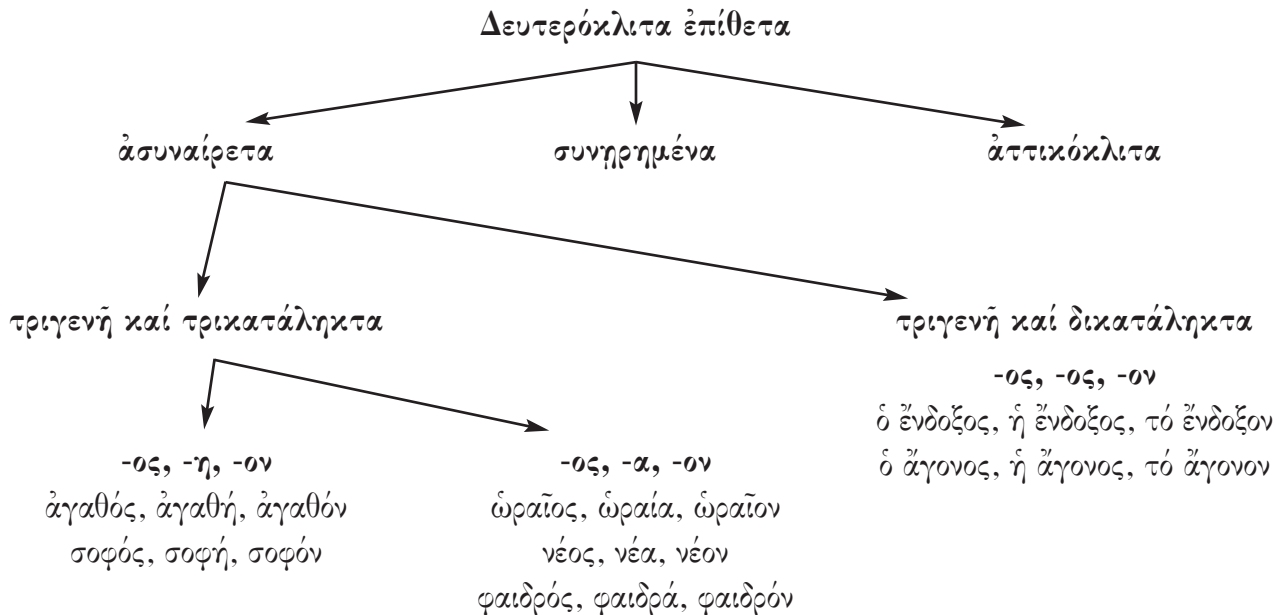
π.χ. ὁ πένης, ἡ πένης (= ὁ πτωχός, ἡ πτωχή),
ὁ φυγᾶς, ἡ φυγᾶς,
ὁ ἄρπαξ, ἡ ἄρπαξ.

Υπάρχουν επίθετα δευτερόκλιτα και τριτόκλιτα. Ἡ Α' κλίση δέν ἔχει επίθετα. Ἀπό τά δευτερόκλιτα επίθετα ἄλλα εἶναι ἀσυναίρετα καί ἄλλα συνηρημένα. Ὅρισμένα κλίνονται κατά τά ἀπτικόκλιτα οὐσιαστικά β' κλίσεως καί λέγονται ἀπτικόκλιτα.

Ἀπό τά επίθετα ὅσα κλίνονται στό ἀρσενικό καί οὐδέτερο κατά τήν β' κλίση λέγονται δευτερόκλιτα επίθετα, π.χ. ὁ σοφός, τοῦ σοφοῦ, τῷ σοφῷ...

τό σοφόν, τοῦ σοφοῦ, τῷ σοφῷ...

Τό θηλυκό τῶν δευτεροκλίτων ἐπιθέτων κλίνεται κατά τήν Α' κλίση.

ΑΠΛΗ ΚΑΤΗΧΗΣΗ
 Μηνιαία Ἐκδόση τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως
 Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως
 Μάιος 2010 – Τεύχος 41
 Ἰδιοκτήτης
 Ἱερά Μητρόπολις Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως
 Δημητσάνα 220 07 Κ.Τ. 8294
 Ἐκδότης-Συντάκτης
 Ὁ Μητροπολίτης Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως Ἱερεμίας
 Διευθυντής
 Ἀρχμ. Ἰάκωβος Κανάκης
 220 07 Δημητσάνα - Τηλ. 27950-31217
 Ἰπεύθυνος Τυπογραφείου:
 Ἀρχμ. Γρηγόριος Κιούσης

